

VIKOMAR

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkeshuset
6404 Molde

Harøysund 23.06.14

Redegjørelse for retting av avvik etter inspeksjon 5. mai 2014, Inspeksjonsrapport-2014.117.I.FMMR.

Internkontroll

Journalføring

Virksomheten fører journal over mengde råstoff mottatt ved anlegget, produsert mengde, mengde fiskeavfall/biprodukter og vannforbruk. Vi har etter inspeksjonen laget journal over kjemikalieforbruk for 2013 og 2014 og fører denne fortløpende.

Silgods fra filetmaskinene blir i dag veid, levert og registrert sammen med kutt og avskjær til melproduksjon.

Skriftlige rutiner

I inspeksjonsrapporten fremkommer at bedriften ikke la fram rutiner for avviksbehandling. Vikomar har et godt fungerende system for håndtering av avvik i alle deler av virksomheten. Dette ble presentert under Arbeidstilsynets del av tilsynet. Vi fikk ikke avvik på dette fra Arbeidstilsynet. Selve prosedyren for avfallshåndtering har vært en del av hygienereglementet. Dette er nå endret slik at avfallshåndtering har egen prosedyre og forståelsen for hva som er korrekt avfallshåndtering og hva som er avvik er tydeligere. Den nye prosedyren er lagt ved.

Utslippskontroll

Vikomar vil lage måleprogram for utslippsvann innen 31.12.14. Bedriften må ha noe tid for å legge praktisk til rette for korrekt prøvetaking. Vil vil begynne å ta prøver av urensset produksjonsvann fra august/september når vi har full produksjon for å kartlegge situasjonen.

Renseanlegg

I vedlagt søknad om utslippstillatelse søkes det om unntak for vilkåret om fettavskiller begrunnet i vår risikovurdering av forurensing til ytre miljø. Installering av renseanlegg med fettavskiller er et omfattende tiltak og en stor investering som etter vår mening ikke står i forhold til miljøgevinsten.

Miljørisikovurdering

Se vedlagt risikovurdering for ytre miljø.

Turid Nerbø
HMS-ansvarlig
Vikomar AS

 VIKOMAR		Avfallshåndtering		Page 1 of 2
Doc.Id: 4.8.2	Edition: 1.00	Written by: Turid Nerbø	Approval Date: 26.06.2014	Approved by: Kristofer Reiten

1. Hensikt

Sikre at alt avfall fra bedriften blir levert til godkjent mottak for avfall slik at produksjonen ved Vikomar ikke forurensrer det ytre miljø.

2. Ansvar

Alle ansatte har ansvar for å følge bestemmelsene som gjelder avfallshåndtering på arbeidsplassen. Ved brudd på bestemmelsene leveres avviksmelding.

Vedlikeholdsleder sørger for levering av spesialavfall og treverk.

3. Omfang

Prosedyren gjelder for alle ansatte både innendørs og utendørs på hele produksjonsområdet til Vikomar.

4. Frekvens

Avfall håndteres av alle ansatte daglig.

RIR tømmer papirdunk og restavfallsdunk etter oppsatt plan.

Odd Småge AS tømmer industriavfallscontainer, henter treverk og tømmer container for våtorganisk avfall ukentlig.

5. Utførelse

Produksjonslokaler:

Vokset pappemballasje, brukt plastemballasje, rester av etiketter, brukte engangsklær, tørkepapir og hansker kastes i restavfallsbeholderene eller søppeldunker. Kjemikaliedunker som ikke er helt tomme leveres som spesialavfall. Helt tomme kanner leveres til industriavfall.

Avskjær, kutt og andre rester av råstoff og ødelagt fisk samles opp og leveres til produksjon av fiskemel eller leveres til dyrefor. Gulvfisk fryses inn til agn eller leveres sammen med avskjær og kutt.

Fryselager:

Emballasjerester, vokset pappemballasje og plastavfall leveres som industriavfall.

Ødelagte paller og annet treverk samles og leveres for seg.

Eventuelle ødelagte fiskevarer fra fryselageret pakkes ut og leveres sammen med biprodukt. Emballasjen kastes i industriavfallscontainer.

Vedlikehold:

Batterier, spillolje, kjemikalierester og annet spesialavfall leveres til godkjent mottak. Treverk sorteres ut og leveres for seg.

Kantine:

Husholdningsavfall legges i container på kaia. Papir og pappemballasje legges i papirdunk. Glass og metall sorteres ut og leveres kommunale mottakspunkt.

Doc.Id:
4.8.2**Edition:**
1.00**Written by:**
Turid Nerbø**Approval Date:**
26.06.2014**Approved by:**
Kristofer Reiten**Administrasjon:**

Papiravfall og kartong legges i papirdunk. Restavfall fra garderober og kontor kastes i container for husholdningsavfall.

Hybelbygg:

Som for kantine.

Utendørs arealer:

Næringsavfall som emballasjerester fra lasting og lossing av varer og materialrester fra vedlikeholdsarbeider skal umiddelbart legges i industriavfallscontainer slik at det ikke spres i miljøet av vind og vær. Vær særlig oppmerksom på avfall av plastmateriale som isopor o.l.

Uteområdet skal til enhver tid være ryddig og oversiktlig. Alle luker på avfallscontainere som står utendørs skal ha solide lukkemekanismer som tåler værforholdene.

6. Avvik

Hendelser hvor avfall fra Vikomar havner i sjøen eller i omgivelsene på land skal registreres på avviksskjema.

Anlegg/Funksjon/Gruppe: **YTRE MILJØ**

Dato 19.06.2014

Vurdert av: Turid Nerbø

Beskrivelse av arbeidsprosess/enhet/operasjon:

Vikomar er et pelagisk anlegg som rundfryser og fileter pelagisk fisk. Totalt produksjonsvolum for ferdig filet i 2013 var 9000 tonn. I tillegg fryses eller saltet noe sløyd sei. Alt fiskeavfall leveres til fiskemel eller dyrefor. Anlegget samler alt utslippsvann fra filetproduksjonen i egen kum og pumper det ut på over ti meters dyp i åpen sjø med god gjennomstrømming. Det er montert avslingsbånd for avskjær med spatteåpning < 1 mm på hver filetmaskin, men det er ikke silanlegg i oppsamlingskummen. Det er ikke montert fettavskiller på anlegget. Vikomar har kantine for inntil 60 ansatte, leilighetsbygg for inntil 30 personer og kontorarbeidsplass for 5-8 personer. Avfall fra produksjonslokalene er i hovedsak emballasjerester i vokset papp og plast, rester av etiketter, brukte engangsklær i plast og brukt tørkepapir. Det blir også en del avfall fra emballasje på utstyr og forbruksvarer som leveres til bedriften. Kjemikalier og annet farlig avfall finnes i liten grad. Anlegget har frysetunneller og fryselager med ammoniakk som kjølemedium. Det er gjort egen risikovurdering for ammoniakkanlegget.

GROVMATRISSE	Uønskede hendelser/tilstander som kan oppstå						
Faser/deler	1. Utslipp av vann fra produksjonen som gir fett og luktplager for naboe	2. Utslipp av vann med fiskerester og fisk som forurenser resipienten	3. Utslipp av kjemi-kalier som er til skade for resipienten.	4. Plast og annet avfall havner i naturen.	5. Støy utendørs	6. Olje-utslipp til sjø	7. Utslipp av kjemi-kalier til avløp/jord/grunn
1. Produksjon	x	x	x	x	x		x
2. Varemottak /lasting				x			x
3. Byggeprosjekter				x	x		
4. Reparasjon/vedlikehold			x	x	x		x
5. Kantinedrift				x			
6. Hybelbygg				x			
7. Fabrikkvask			x	x			x
8. Lossing av fiskefartøy	x	x				x	
9. Lasting av fiskeavfall		x				x	
10. Inn-/utseiling i havna						x	

x = har betydning for risiko

ANALYSESKJEMA

Hendelse nummer	Ønsket hendelse	Årsaker, utløsende faktorer	Antatte konsekvenser	Kommentar, mulige tiltak
1.1-1	Luktplager	Urenset produksjonsvann fra filetproduksjonen kommer inn i fjæra og sjenerer befolkningen	Produksjonsvann fra rundfrysing regnes ikke som forurensende utslipp. Produksjonsvannet fra filetproduksjonen inneholder fett og partikler . Utslipsledningen ligger på over ti meters dyp på utsiden av molden. Utslipppet går ut i Harøyfjorden med god gjennomstrømming til åpent hav. Vi har ikke mottatt klager fra naboer eller båteiere i Harøysund på grunn av utslipp. Dette er dokumentert i uttale fra velforeningen.	Installasjon av fettavskiller er pålagt for bedrifter som omfattes av Forurensingsforskriftens kapittel 26. Vikomar har innhentert tilbud på fettavskiller og renseanlegg. Kostnaden ved å installere fettavskiller vurderes av Vikomar å være urimelig høy i forhold til gevinsten ved rensing all den tid resipienten ikke påvirkes i betydelig grad av utslippene og fett og luktplager ikke er et problem i området. Vikomar vil derfor søke om utslippstillatelse med unntak fra kravet om fettavskiller.
1.1-2	Luktplager	Brudd på utslipsledningen nært anlegget slik at produksjonsvann kommer inn i havnebassenget.	Luktplager forbigående	Utslipsledningen blir kontrollert og vedlikeholdt jevnlig, og vannkvaliteten i havnebassenget observeres under produksjon slik at eventuelle utslipp oppdages med det samme.
1.2	Partikler/rester av fisk produksjonsvannet forurenses på utslipsstedet.	Produksjonsvann fra filetering av pelagisk fisk går i sjøen etter siling på avsilingsbånd på hver filetmaskin med < 1 mm spalteåpning. Dersom silingen fungerer for dårlig, vil fiskerester og større partikler komme med utløpsvannet.	Utslipppet går i åpen sjø. Mengde biologisk avfall er begrenset sammenliknet med utslipp fra flere oppdrettsanlegg som ligger inne i fjorden, og som ikke har krav til rensing. Utslipppet fra Vikomar vil ikke ha noen negativ betydning for livet i havet på utslipsstedet eller i området omkring behovet for rensing kan ikke sammenliknes med utslipp i fjorder , sund og havnebasseng nær byer og tettsteder med mange storeutslipp.	Søke om utslippstillatelse. Lage prøveplan for produksjonsvann og iverksette systematisk prøvetaking høsten 2014.

1.3, 4.3 og 7.3.	Rester av kjemikalier som brukes ved fabrikkvask påvirker miljøet på utslippstedet.	Betydelig mengde ufortynnet såpe/desinfeksjon direkte i utløpskummen på grunn av kanner som velter. Betydelig mengde kjemikalier som brukes ved reparasjoner/vedlikeehold renner i avløpet. Feil dosering ved fabrikkvask.	Kortvarig og begrenset miljøpåvirkning på grunn av lite volum, vil fortynnes raskt.	Lite sannsynlig. Kjemikalier som brukes ved vedlikehold brukes i små kvantum og fare for utslipp er liten. Vaskesystemet som doserer såpe og desinfeksjon er nytt fra 2013. Såpedunkene står stabilt i stativ når de er i bruk. Ubrakte kjemikalledunker står i oppsamlingspaller i eget rom, og risiko for avvenning i avløpet pga lekkasje er liten. Rester av såpe og desinfeksjonsmidler som ikke brukes leveres som spesialavfall.
1.4, 5.4, 6.4 og 7.4	Plast og annet avfall fra produksjonslokaler, kantine, hybelbygg havner i i naturen	Åpne søppelkontainere i vind og uvær slik at avfall blåser utover.	Plast og andre syntetiske materialer er langsomt nedbrytbare og potensielt skadelig for fugler og dyr. Alt avfall blir lagt i kontainer med lokk fortløpende.	Prosedyre for avfallshåndtering skal følges.
1.7 og 2.7	Kjemikalier brukt på maskiner og utstyr havner i grunnen eller i avløp.	Rester av hydraulikkolje, smøreolje, brukte batterier og annet spesialavfall blir ikke oppbevart sikkert og lekker ut. Hydraulikslanger springer lekk på utstyr eller biler som losses/laster.	Ikke fare for lekkasje av store kvantum, men lokal påvirkning i uteområdet eller til avløp.	Følg prosedyre for oppbevaring og innlevering av spesialavfall. Kontinuerlig vedlikehold av eget utstyr. Rutine for innlevering av spesialavfall
2.4, 3.4 og 4.4	Plast og annet avfall havner i naturen	Pågående bygge- eller reparasjonsarbeider eller lossing/lasting av varer slik at byggematerialer eller emballasje blir stående usikret utendørs.	Plast og andre syntetiske materialer er langsomt nedbrytbare og potensielt skadelig for fugler og dyr.	Emballasje, byggematerialer og avfall fra bygge/reparasjonsarbeider skal ikke ligge usikret utendørs etter arbeidsdagens slutt, men plasseres i iht avfallssprosedyre.

1.5, 3.5 og 4.5	Belastende støy utendørs for ansatte og naboer	Støy knyttet til bygge og anleggsarbeid . Fabrikkstøy fra frysekompressorer.	Ingen konsekvenser. Ingen nære naboer mhp støy. Støynivået utendørs oppleves lavt.	Risikoanalyse ved større byggearbeider. Støykartlegging
8.1	Utslipp av produksjonsvann fra båten under/etter lossing.	RSW-vann fra båten blir rutinemessig pumpet tilbake til fartøyet. Brudd på pumpe slangene kan gi utslipp til havnebassenget.	Konsekvenser ikke betydelige. Kan forekomme fett på vannoverflata og luktplager av en til to dagers varighet.	Oppslag på kaia om at returvann ikke skal slippes i havna. Vedlikehold av pumpe slange og koblinger.
8.2 9.2	Utslipp av fisk eller fiskeavfall i havnebassenget.	Uhell under pumping slik at fisk eller avfall går i sjøen. Luktplager, fettrester i fjæra.	Konsekvenser ikke betydelige. Kan forekomme fett på vannoverflata og luktplager av en til to dagers varighet. Samling av sjøfugl.	Vedlikehold av pumpe slanger og koblinger. Beredskapsplan for varsling ved store utslipp.
8.6, 9.6 og 10.6	Oljeutslipp i havna fra fartøy på veg til eller fra anlegget.	Grunnstøting under innselling eller andre uhell om bord når fartøy ligger ved kai som medfører oljeutslipp.	Leia inn til anlegget er godt merket. Sannsynlighet ikke stor.	Beredskapsplan for varsling ved utslipp.

RISIKOMATRISJE	Konsekvens				
Sannsynlighet	Ubetydelig	Mindre alvorlig	Betydelig, men ikke varig	Alvorlig, medfører skade på fisk, dyr eller planter	Katastrofalt, gir store varige skader på fisk, dyr eller planter i omgivelsene.
Svært sannsynlig, mer enn 6 ganger per år	1.2				
Sannsynlig, 1-6 ganger per år					
Mindre sannsynlig, hvert ett til fem år		1.1-1 1.1-2 8.1		3.4 4.4	
Lite sannsynlig, sjeldnere enn hvert femte år		4.3 7.3 8.2	1.3 9.2	2.4	
Usannsynlig, sjeldnere enn hvert tiende år	1.5 3.5 4.5	1.7 2.7			8.6 9.6 10.6

HANDLINGSPLAN

Prioritet	Hendelse nr.	Tiltak	Antatt kostnad	Tidsfrist	Ansvarlig
1	3.4	Revidering av prosedyre for avfallshåndtering. Gjennomgang av denne i personalmøte.	Ingen utover dagens kostnader.	1.09 2014	Turid Nerbø
2	4.4	Vurdere om antall og plassering av containere er tilstrekkelig og riktig.		01.07.2014	Kristofer Reiten
3	2.4	Søke om utslippstillatelse			
4	1.2	Internkontrollsystemet skal inneholde			
5	8.6 9.6 10.06	beredskapsplan.	-		Turid Nerbø

VIKOMAR

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkeshuset
6404 Molde

Harøysund 12.05.14

Søknad om utslippstillatelse for Vikomar AS etter Forurensingslovens § 11.

Vikomar er et pelagisk anlegg for rundfrysing og filetering av sild og makrell. Bedriften ligger på Skjæret i Harøysund i Fræna kommune, gard nr. 7, bruk nr. 11. Totalt produksjonsvolum de fem siste årene har vært ca. 35 000 tonn. Volum varierer noe fra år til år avhengig av kvoter og markedssituasjon. I fjor produserte Vikomar 27 000 tonn rundfrosset vare og 9 000 tonn filet.

Rundfrysing foregår ved at fisk blir pumpet inn i mottakstanken sammen med RSW-kjølt sjøvann, deretter sortert og pakket i 20-kilos kasser. Vannet pumpes deretter tilbake til fartøyet og slippes ikke ut i sjøen ved anlegget. All skadet fisk og bifangst sorteres ut og leveres til sildemelproduksjon. Utslipp fra rundfiskproduksjonen defineres ikke som forurensing ifølge Miljødirektoratet.

Det ble produsert 9000 tonn filet i 2013 fordelt på 90 produksjonsdager. Råvarene i filetproduksjonen er sild og makrell med fettinnhold på over 7 %. Alle filetmaskiner har filtreringsbånd med under 1 mm åpning som samler partikler og avskjær. Dette går til egen tank for biprodukter og videre til sildemelproduksjon. Alt vann fra produksjonen går til egen oppsamlingskum og pumpes deretter ut i åpen sjø på mer enn ti meters dyp. Forbruket av ferskvann til produksjon ved anlegget var 70 000 m³ i 2013.

Vikomar plikter å søke om utslippstillatelse etter Forurensingslovens § 11 da produksjonskapasiteten for foredlet produkt (filet) er på over 75 tonn per dag. Utslippene består av ferskvann og UV-behandlet sjøvann som har vært brukt under filetproduksjon. Det vil også være rester av rengjøringsmidler fra fabrikkvasking i utslippsvannet. Totalt forbruk av kjemikalier til vasking i 2013 var 2064 kg av rengjøringsmidlet TP 66 og desinfeksjonsmidlet Topactive OKTO, begge fra Ecolab. Se vedlagte datablad.

Utslippsledningen ligger på over ti meters dyp på utsiden av moloen i åpen sjø i Harøyfjorden. Ikke noe av vårt produksjonsvann går inn på kommunalt avløpsnett. Bedriften har ikke registrert forurensing av betydning i omgivelsene nært anlegget etter at utløpsledningen ble lagt ut i 2007, og har ikke fått naboklager på grunn av lukt eller synlig forurensing etter utslipp av fettholdig produksjonsvann fra filetproduksjonen. Vi har derimot fått bekreftet fra Stavik og Kjørsvik velforening at de ikke har opplevd forurensingsplager på grunn av vår drift, verken i fjæra eller på båter som ligger i området. Se vedlagt uttale fra velforeningen.

VIKOMAR

Utslippspunktet ligger i et område med stor vannutskiftning slik at utslipp av organisk partikler fra filetproduksjonen ikke påvirker miljøet i sjøen på utslippspunktet. Det ligger flere oppdrettsanlegg i området som årlig flere tusen tonn for med høyt fettinnhold. Det er vanskelig å se hensikten med at vår bedrift skal pålegges store investeringer til renseanlegg med fettavskiller når omgivelsene ikke merker forurensing fra anlegget, og avfall fra oppdrettsanleggene som ligger i samme område, men lenger inne i fjorden, går urensset rett i sjøen uten at det er et lokalt miljøproblem.

Vikomar har hentet inn tilbud på fettavskiller. Dette er plasskrevende utstyr som det ikke er mulig å plassere i eksisterende lokaler. Innkjøp, bygging av nye lokaler for utstyret og montering av dette er kostnadsberegnet til fem millioner kroner. I tillegg kommer årlige kostnader for drift, tømning og vedlikehold.

Kostnadene ved installasjon av renseanlegg med fettavskiller er uforholdsmessig store sett i forhold til at våre utslipp av produksjonsvann ikke er til sjenanse for omgivelser og naboer, og ikke har negative konsekvenser for livet i havet på utslippsstedet.

Vikomar AS søker derfor om utslippstillatelse av produksjonsvann med fritak etter *Forurensingslovens § 18, punkt 5*) fra vilkåret om renseanlegg med fettavskiller. (*Forurensingsforskriftens § 26-3, fjerde ledd*).

Kristofer Reiten

-Daglig leder-

Stavik 13.mai 2014

Uttalelse fra Stavik og Kjørsvik Velforening om Vicomar.

Styret i Stavik og Kjørsvik Velforening har ikke kjent lukt fra Vicomar og virksomheten der. Heller ikke har vi hørt noen av innbyggerne i bygda snakke om ,eller klage på lukt.

Det er en båt plass like ved anlegget. Båteiere uttaler at de ikke er plaget av fett i sjøen.

Ut i fra dette vil vi uttale :Vi kjenner ingen lukt fra virksomheten og ser ikke noe utslipp av fett i sjøen rundt Vicomars sin fabrikk.

Styret i Stavik og Kjørsvik Velforening

Før styret :Bjørg Lunde ,leder

Fra: Turid Nerbø[turid@vikomar.no]
Dato: 26.06.2014 15:56:28
Til: Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Kopi: Kristofer Reiten; Frode Nyland
Tittel: Vikomar AS , Redegjørelse etter tilsyn , Søknad om utslippstillatelse.

Tilbakemelding til Fylkesmannen etter inspeksjon hos Vikomar 5.5.2014.
Redegjørelse for lukking av avvik og søknad om utslippstillatelse er lagt ved.

Best regards

Turid Nerbø

Quality Manager

VIKOMAR AS NO- 6430 Bud

Tel +47 71 26 61 09 Fax +47 71 26 61 01 Mob +47 48 27 92 01

turid@vikomar.no www.vikomar.no